

OSMANLI İDARESİNDE UYVAR'IN HAZİNE DEFTERLERİ VE BİR BÜTÇE ÖRNEĞİ

Ahmet ŞİMŞİRGİL*

Uyvar, Osmanlıların Orta Avrupa'nın en ileri kısmında ve Viyana'ya en yakın olarak teşkil ettikleri bir eyâlet ve o eyâletin merkezinin adıdır. 1664 yılında sadrazam Köprülü Fazıl Ahmed Paşa tarafından zaptedilmesinin akabinde teşkil olunan eyâlet, 23 yıl kadar Osmanlı hakimiyetinde kalmıştır. Ancak Viyana bozgununun sebep olduğu buhran döneminde, pek çok eyâletle birlikte Avusturyalılar tarafından işgal edilmiştir. Uyvar'ın kısa bir süre de olsa Osmanlı hakimiyetinde kalması onun XVII. asır tarihine önemli oranda katkı sağlamıştır. Zira Osmanlılar fetihle birlikte Uyvar sancağını derhal tahrire tabi tutmuşlardır¹. Bu tahririn neticelerini ihtiva eden mufassal defter ile birlikte gerek Macaristan'da gerekse İstanbul'da şehrin idarî, iktisadî, sosyal ve kültürel hayatını yansıtacak zengin bir arşiv malzemesini de miras bırakmışlardır.

Mufassal tahrir defterinden sonra bu arşiv kayıtlarının en önemlisi Uyvar hazinesi defterleridir. Osmanlılar hazineye giren ve hazineden çıkan meblağların hesaplarının tutulduğu defterlere Ruznâmçe adını vermişlerdir². Bunlardan merkezde devletin yıllık gelir ve gider hesaplarını gösterenleri bir nevi bütçe olarak ele alınmışlardır³. Tabiidir ki bu defterler günümüzdeki

* Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

1 Bu tahrir defteri Başbakanlık Osmanlı Arşivi (= BOA), *Tapu-Tahrir Defterleri* Kataloğu 698 numarada kayıtlıdır.

2 İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı*, Ankara 1984, ss. 338-339; Halil Sahillioğlu, "Ruznâmçe", *Tarih Boyunca Paleografya ve Diplomatik Semineri*, (30 Nisan - 2 Mayıs 1986), *Bildiriler*, İstanbul 1988, ss. 113-115.

3 Bu konuda Ö. Lütfi Barkan ve Halil Sahillioğlu'nun çalışmaları Osmanlı malî tarihini inceleyenler için en önemli malzeme kaynağı olmuştur. Bkz. Ö. Lütfi Barkan "H. 933-934 (M. 1527-1528) malî yılına ait bir bütçe örneği", *İktisat Fakültesi Mecmuası (=İFM)*, XV/1-4, İstanbul 1955, ss. 251-329; aynı müellif, "H. 954-955 (M.1547-1548) Malî Yılına Ait Bir Osmanlı Bütçesi", *İFM*, XIX/1-4, İstanbul 1960, ss. 219-276; aynı müellif, "H. 974-975 (M. 1567-1568) Malî Yılına Ait Bir Osmanlı Bütçesi", *İFM*, XVII/1-4, ss. 277-332; aynı müellif, "H. 1070-1071 (M. 1660-1661) Tarihi Osmanlı Bütçesi ve Bir Mukayese", *İFM*, XVII/1-4, ss. 304-347; aynı müellif,

şekliyle, devletin bütçe dönemi içerisinde ortaya çıkacak masraf ve gelirlerini önceden bir tahminle hesaplayan ve bunu meclisin müsaadesi ve izni ile yürürlüğe sokan bir program değil, geçmişe ait gelir ve harcamaları içeren bir şeklidir.

Merkezde olduğu gibi bazı eyâletler de, aynı prensipler dahilinde eyâletin gelir gider hesap özetlerini çıkarırlardı⁴. Bu şekilde eyâlet hazinesi giriş çıkışları kaydedilen ruznâmçe defterlerinden özetlenerek tertip edilen defterler bir ölçüde o eyâletin bütçesi konumundaydılar⁵. Ayrıca devletin bazı müesseseleri de bütçe tertibinde, gelir ve giderlerinin muhasebesini tutarlardı⁶. Padişah veya sadrazam seferde olduğu zaman defterdar ve ruznâmçeci ile beraber divan halkı da yanlarında olur ve hesaplar ayrı tutulurdu. Bu tip ruznâmçelere ise “rikâb ruznâmçesi” adı verilirdi⁷. Dolayısıyla Osmanlı İmparatorluğu’nun belli dönemlerde gerçek bütçesine ulaşabilmek için merkez hesaplarının yanısıra, bütçe tertip eden eyâlet ve sair kurumlarının gelir ve giderlerinin de kontrolü gerekmektedir.

Osmanlı devletinde eyâlet veya vilâyet denilen idarî taksimatın başında bir beylerbeyi, şer’î işleri gören kadı ve malî işlerle mükellef hazine defterdarı görev yapardı. Merkezdekinin küçük bir modeli şeklinde teşkilatlanan eyâlet defterdarlığında hazine defterdarının emrinde ruznâmçeci, muhasebeci, mukabeleci ve tezkireci denilen şef mevkiinde vazifeliler ve katipler görev yapardı⁸. Defterdar, görevinin sona erdiğinde veya beylerbeyinin emri üzerine

“H. 1079-1080 (M. 1669-1670) Malî Yılına Ait Bir Osmanlı Bütçesi ve Ekleri”, *İFM*, XVII/1-4, ss. 225-303; Halil Sahillioğlu, “1683-1740 Yıllarında Osmanlı İmparatorluğu Hazine Gelir ve Gideri”, *VIII. Türk Tarih Kongresi, 11-15 Ekim 1976, Kongreye Sunulan Bildiriler*, c. II, Ankara 1981, ss. 1389-1406; aynı müellif, “1524-1525 Osmanlı bütçesi”, *İFM*, XII/1-4, İstanbul 1985, ss. 415-452.

⁴ Osmanlı devletinde bütçe tertip eden eyâletler ile bu bütçelerin mahiyeti ve özellikleri için bk. Halil Sahillioğlu, “Osmanlı İdâresinde Kıbrıs’ın İlk Yılı Bütçesi”, *Belgeler*, c. IV, 1967, sayı 7-8, ss. 1-9. Sahillioğlu her ne kadar bu eyâletler arasında Uyvar’ı zikretmemekte ise de Uyvar, merkezden ayrı bir hazinesi ve defterdarı ile bütçe tertip eden eyaletler içerisinde yerini almıştı.

⁵ Eyâlet bütçelerinden yayımlanmış olanlarına birkaç örnek gösterilebilir. Halil Sahillioğlu, “Kıbrıs’ın İlk Yılı Bütçesi”, ss. 1-33; Stanford Shaw, *The Budget of Ottoman Egypt, 1596-1597*, Mouton yay., Hague 1968; J. Kaldy Nágý, “The Cash Book of the Ottoman Treasy in Buda in the Years 1558-1560”, *Acta Orientalia Hungaria*, XV, fasc. 1-3, Budapest 1962.

⁶ Bu konuda yayımlanmış bir bütçeye örnek olarak bk. İdris Bostan, “Galata Tersanesinin 1527-1528 Yılına Ait Gelir-Gider Muhasebesi”, *Türklük Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 2, İstanbul 1987, ss. 25-51.

⁷ Sefer ruznâmçelerinin mahiyeti ve özellikleri hakkında bk. Caroline Finkel, *The Administration of Warfare the Ottoman Military Campaigne in Hungary, 1593-1606*, Wien 1988, ss. 232-235.

⁸ BOA, *Maliyeden Müdevver Defterler*, nr. 2052, s. 4.

zaman zaman eyâletinin gelir ve gider hesaplarının bir özetini (icmâl) çıkartır ve bu merkeze rapor edilirdi. Dolayısıyla eyâlet bütçesi eyâletin beylerbeyisi ile hazine defterdarının sorumluluğu altında olurdu.

Beylerbeyileri bütçede ortaya çıkan gelir fazlasını merkez hazinesine göndermek zorunda idiler. Bu itibarla ruznâmçe defterleri aynı zamanda merkeze gönderilecek meblağların senedi sayılmaktadırlar⁹. Ayrıca kesin gelir ve gider hesaplarıyla bu bütçeler, bir sonraki seneye rehber hizmeti de yaparlardı. Nitekim sonraki yıllarda ortaya çıkabilecek yüksek gelir veya gider miktarları, bu bütçeler sayesinde derhal merkezin ilgisini çekerti. Böyle bir durumda merkez fazlalık gelir veya giderin hesabını sorguladığı gibi gerekirse müfettişler vasıtasıyla hazineyi yoklamaya tabi tuttururdu. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki bu gibi muhasebe defterlerinin modern devlet bütçelerine mahsus zorlayıcı ve emredici bir yanı yoktur. İlgililerin ileride ödemede güçlük çekecek hesapsız icraat ve sarfiyata girişmeleri her an mümkün olabilmektedir. Yine idareciler, masraflarını temin edemediği durumlarda halk üzerinde bir takım baskılara girişebilmektedirler. Nitekim Uyvar defterdarlarından Hafız Mustafa, merkeze gönderdiği bir arzuhalde hesapsız harcamaların önüne geçilebilmesi için beylerbeyilerin hazine ile ilgili hususlara karışmamaları gerektiğini vurgulamıştır. Ona göre beylerbeyilerin tutumları ahaliyi perişan etmekte ve takdir olunan cizyenin tahsiline imkan tanımamaktadır¹⁰.

Eyâlet bütçeleri Osmanlı vilayetlerinin malî gücünü gelir ve gider kaynaklarını ortaya çıkarmak yanında ihtiva ettiği zengin malumat ile pek çok konuya da ışık tutmaktadır. Bunlar genel olarak tayin ve terfilerle ilgili kayıtlar, önemli şahıslar hakkında kullanılan bazı deyimler, kaledeki askerî hizmetliler, tamirler esnasında bahsi geçen dinî, sosyal, kültürel ve askerî eserler ve menzil teşkilatına dair bilgiler şeklinde sıralanabilir¹¹.

Uyvar hazinesine ait çeşitli dönemleri ihtiva eden ve eyâletin malî konumunu ortaya çıkaracak kadar teferruatlı beş defter günümüze ulaşmış bulunmaktadır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki bu defterler Bâb-ı Defteri, Başmuhasebe Kalemi'nde¹² kayıtlıdır. Bunlardan bir tanesi ve bizim de araştırmamızı teşkil eden, doğrudan Başmuhasebe kalemi (=D.BŞM), 248

⁹ H. Sahillioğlu, "Kıbrıs'ın İlk Yılı Bütçesi", s. 2.

¹⁰ BOA, Bâb-ı Asafî, *Ruus Kalemi Dosya Katoloğu* (=A.RSK), nr. 37, vesika 85.

¹¹ Hazine defterlerinin tarihî kaynak olarak önemi hakkında bk. Nejat Göyünç, "Tarih Başlıklı Muhasebe Defterleri", *Osmanlı Araştırmaları*, X, ss. 20-37; Ahmet Tabakoğlu, "XVII ve XVIII. Yüzyıl Osmanlı Bütçeleri", *İFM*, XLI/1-4, İstanbul 1985, ss. 390-395.

¹² Başmuhasebe Kalemi'nin görevi ve burada tutulan defterler hakkında bk. Feridun Emecen, "Başmuhasebe Kalemi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. 5, ss. 133-134.

numarada kayıtlı Ruznâme defteridir. Diğerleri ise Başmuhasebe ek kodlarından Uyvar hazinesi (=D.BŞM UYH.) katalogunda yer almaktadırlar.

Uyvar hazinesi katalogundaki muhasebe defterlerinden birincisi¹³ eyâletin 13 Rebiü'l-evvel 1075 (4 Ekim 1664)'den 28 Ramazan 1078 (13 Mart 1688) tarihine kadar yaklaşık üç sene beş aylık tarihine ait olan bütçesidir. Defterin başlığı şu şekildedir:

*“İcmâl-i irâd-ı nakdiye ve hinta ve şair ve dakik bid-defa'ât berây-ı mevâcib-i yeniçeriyân ve mürtezikağân ve kâtibân ve çavuşân ve mustahfızân ve gönüllüyân ve farisân ve azebân ve topçuyân ve cebeciyân ve kapudân ve martolosân-ı kal'a-i Uyvar ve Şuran der zamân-ı Şeyhi Mehmed Efendi 'an cânib-i hazine-i amire ve 'an mâl-ı mukata'ât cizye-i irâd ve masraf der zamân-ı hazret-i Küçük Mehmed Paşa Mirmirân-ı Uyvar”*¹⁴

Girişte de belirtildiği üzere önce eyâletin nakdî gelir kaynakları kaydedilmiştir. Bunların en mühimleri mukataalar ile iskele ve cizye gelirleri idi. Sonra kaledeki askerî sınıfın toplam yekünü ile bunların yevmiyeleri verilmiştir. Nakdî gelir miktarının yaklaşık % 85'i asker mevacicibine ayrılıyordu. Ardından Uyvar kalesinde üç yıl içerisinde yapılan masraflar özelliklerine göre (cami, kale duvarı, köprü, bend, karavulhane, menzil vs.) tek tek ele alınarak diğer defterlere göre daha mufassal bir şekilde kaydedilmiştir. Defterin ikinci bölümü ise hububat (buğday, arpa, dakik) gelirlerinin kaydı ile bunların askerî sınıflara dağılımını göstermektedir. Her askerî sınıfın ağa, zabitan ve neferlerine ayrılan miktarı ayrı ayrı belirtilerek yazılmıştır. Defter Uyvar'ın ilk üç yılı iktisadî hayatına ve askerî harcamalarına ışık tutmaktadır.

Uyvar'a ait ikinci muhasebe defteri¹⁵ yine defterdar Şeyhî Mehmed Efendi döneminde yapılan masrafları yeni defterdar Osman Efendi'nin maddeleştirmesi ile düzenlenmiştir. Önce 1075 (1664-1665), ardından 1076 (1665-1666) yılı masraflarını kaydeden Osman Efendi daha sonra sırasıyla 1075-1078 yıllarına ait gelir kaynaklarını, asker mevacicibini ve zahirenin askerî sınıflara dağılımını defter etmiştir. Bu defter bir anlamda bir önceki defterin icmali ve değişik bir versiyonu gibidir.

Üçüncü Uyvar hazinesi defteri¹⁶ 30 Cemaziye'l-evvel 1082 (4 Ekim 1671) ile 30 Ramazan 1087 (6 Aralık 1676) tarihine dair bazı muhasebe

¹³ BOA, D.BŞM UYH, nr. 17081. 41x14.5 cm ebadındaki defterin tamamı 36 sahifedir. Dokuz sahifesi boştur.

¹⁴ D.BŞM UYH., nr. 17081, s. 6.

¹⁵ D.BŞM UYH., nr. 17082. 43x16 cm büyüklüğündeki defterin tamamı 16 sahife olup üç sahifesi boştur.

¹⁶ D.BŞM UYH., nr. 17083. 42x15.5 cm ebadındaki defter toplam 28 sahife olup 10 sahifesi yazılıdır.

kayıtlarını ihtiva etmektedir. Defterdar Şehri Mehmed Efendi tarafından düzenlenen defterde özellikle Uyvar hazinesinin bir senede ocaklık tayin edilen yerleri ve gelir miktarları seneleri de belirtilerek kaydedilmiştir. Defterde zaman zaman eski defterdar Hasan Efendi dönemine de atıflarda bulunmaktadır. Uyvar'ın gelir kategorilerini daha geniş bir şekilde göstermesi açısından fevkalade önemli olan defter, eyâletin içerisinde bulunduğu malî krizi gözler önüne sermesi bakımından da dikkate şayandır. Şehrî Mehmed Efendi bu krizin önüne geçebilmek için padişaha arzlar göndererek bir dizi emr-i şeriflerin çıkarılmasını istemiştir. Bir nevi layiha tarzındaki bu arzlarda özellikle paşaların yaptığı gereksiz harcamalara dikkat çekilmekte ve bunların önlenmesi istenmektedir¹⁷. Sık sık beylerbeyilerin değişmesi de belki bu harcamalarda önemli rol oynamıştır.

Son olarak mevcut bulunan 17084 numaralı Uyvar hazinesi defteri tam bir icmal hüviyetindedir¹⁸. 1085 (1674) yılına ait olan Şehri Mehmed Efendi'nin düzenlediği defter üç sayfeden ibarettir. İlk iki sayfede gelir ve gider icmalleri yer almaktadır. Önce "*Fî'l-asl-ı mâl-ı makbûzât*" başlığı altında 1084-1085 (1673-1674) yılına ait gelir miktarları gösterilmiştir. Altına "*El-Mevâcibât*" başlığı altında askerî sınıflar belirtilmiş, nefer ve yevmiyeleri toplam olarak kaydedilmiştir. Son olarak "*El-..... i ruznâmçe-i Şehri Mehmed Efendi, defterdâr-ı Uyvar*" denildikten sonra harcama bölümleri toplu olarak zikredilip miktarı verilmiştir. Defterin ikinci sayfasında ise Uyvar beylerbeyisi Mustafa Paşa'nın padişaha bu bütçenin özetini sunduğu ve eksik miktarın tamamlanmasını rica ettiği bir arzı yer almaktadır.

Burada metnini aynen yayınlayacağımız Uyvar hazinesi ruznâmçe defteri kale muhafızı Sührab Mehmed Paşa'nın emriyle hazırlanmıştır. Uyvar seferine Maraş Beylerbeyisi olarak iştirak eden Sührab Mehmed Paşa 1077'de kalenin muhafızı iken¹⁹ 1079'da eyâletin valiliğine terfi etmiş²⁰, ancak aynı yılın sonlarında Avusturyalıların Uyvar'a yakın yaptıkları bir kaleyi zamanında merkeze rapor etmediği gerekçesiyle idam olunmuştur (1080/1669)²¹. Defteri hazırlayıp tertip eden ise Uyvar hazinesi defterdarı Osman Efendi'dir. Osman Efendi, Şeyhî Mehmed Efendi ve kısa bir süre görevde kalan Hafız Mustafa'dan sonra Uyvar'ın üçüncü defterdarıdır. Mezkur defter Başbakanlık Osmanlı Arşivi Başmuhasebe Kalemi'ne ait

17 *D.BŞM UYH.*, nr. 17083, s. 18.

18 *D.BŞM UYH.*, nr. 17084. 43.5x15.5 ebadındaki defter sekiz sahife olup beş sayfası boştur.

19 *D.BŞM UYH.*, nr. 17081, s. 11.

20 Vojtech Kopcan, "Eyâlet-i Uyvar", *X. Türk Tarih Kongresi, Ankara 22-26 Eylül 1986, Kongreye Sunulan Bildiriler, IV. cilt*, Ankara 1993, s: 1741.

21 Silahdar Findıklılı Mehmed Ağa, *Silahdâr Tarihi*, İstanbul 1928, c. I, s. 552.

(D.BŞM) katalog içerisinde yer almaktadır. 1078 Ramazan başından (14 Şubat 1668) 1080 Rebiü'l-evveli sonuna (28 Ağustos 1669) kadar Uyvar hazinesinin bir sene altı aylık hesaplarını içermektedir. 43x15.5 cm ebadındaki defterin tamamı 40 sahife ise de yazılı olan kısmı 17 sahifedir. Defter yapraklarının sonradan bir araya getirildiği, bunun da yanlış numaralandırılmaya sebep olduğu anlaşılmaktadır. Takip eden bilgilere göre numaralandırılmak istense 8-29 (9), 10-27 (11), 12-25 (13), 14-23 (15), parantez içindeki rakamların kendinden önceki rakamın yerini alması gerekecekti. Defter malî hesapların tutulduğu usule uygun olarak siyakat ile yazılmıştır. XV-XVII. yüzyıllardaki muhasebe bilançoları öbek usulü denilen bir teknikle kaydedilirdi. Yine rakamlar da siyakat yazısı ile olurdu. Sayıların Arapça söylenişinin kısaltılması ile tespit edilen siyakat rakamları ve yazım usulü muhasebe hesapları için gerekli olan dört işlemin yapılmasına engel teşkil edirdi²².

Adı geçen Uyvar hazinesi defterinde ise öbek usulünün yanısıra yeni ve modern bir şeklin de takip edildiğine şahit olmaktayız. Buna göre muhasebe maddeleri satır satır yazılırken masraflar da baş kısmında ve alt alta gelmek üzere Arabî rakamlarla tutulmuştur. Dört, beş veya altı masrafta bir yahut aynı tip harcamalar alt alta geldiğinde zaman zaman bunların toplaması da yapılmış böylece bir hesaplama ve görüntüleme kolaylığı sağlanmıştır. Buna karşılık defterdeki hesaplar ayrıca öbek tabir edilen eski usulle de kaydedilmiştir. Ekler kısmında verilen fotokopilerde görüldüğü üzere bu iki usul incelendiğinde modern şeklin daha kolay, daha pratik olduğu ve daha az yer tuttuğu açıktır.

Bu itibarla biz defterin neşri esnasında yeni usulle tertip olunan şekli esas aldık. Ancak ikinci usulle masraflar yazılırken bazan birincide olmayan açıklamalar yer almaktaydı. Biz bu açıklamaları bütünlüğü bozmayacak şekilde köşeli parantez içerisinde italik harflerle yazdık. Şayet yazı bütünlüğünü bozacak değişik ve geniş açıklamalar olursa onları da dipnotlarda vermeye çalıştık. Şunu da ifade edelim ki her iki hesapta icmalen yazılırken birinci ve modern usulde masrafların daha kısa belirtildiği görülmektedir. Öbek usulü denilen ikinci kategoride ise masraflar biraz daha ayrıntılı sunulmuştur. Misal olarak birinci kategoride sadece yapıyan tamir belirtilirken ikincisinde tamir işinde çalışan neccar, çalıştığı gün ve yevmiyesi de yazılmıştır. Yine birinci kategoride sadece menzilin adı ve masrafı kaydolunurken ikincisinde görülen işe dair de kısa bilgi verilmiştir.

Defterin muhtevasına gelince önce 1078 Ramazan'ından 1079 Şevval'ine (14 Şubat 1668-3 Mart 1669) gelinceye kadarki bir yıllık masraflar tutulmuştur. Ardından 1079 Şevval'inden, Zilhicce ayı sonuna kadar (4 Mart

²² H. Sahillioğlu, "Osmanlı İmparatorluğu Hazine Gelir ve Gideri", s. 1389.

1668-31 Mayıs 1669) üç aylık masraf defter edilmiştir. 1079 (1668-1669)'da yeni yaptırılan kale duvarına yapılan harcamalar bir bölüm halinde zikredildikten sonra IV. kategoride 1080 Muharrem'inden, Rebiü'l-evvel ayı sonuna kadar (1 Haziran 28 Ağustos 1669) olan üç aylık masraflar verilmiştir. Böylece bir sene altı aylık masrafların tutarı toplam 696.452 akçedir. Uyvar'da askerî sınıfların maaşları dışında kalan bu harcamaları birkaç grupta toplamak mümkündür.

a. Câmi, saray, baruthâne, cebehâne, köprü, kale duvarı, saat kulesi, bend, karavul-hâne, iskele duvarı, zindan vs. gibi dinî, sosyal, kültürel ve askerî maksatlı binalara yapılan harcamalar,

b. Tamir işinde çalışan neccar, ahengir, kiremitçi vs. amele ücretleri,

c. Özellikle paşaların tayininde ortaya çıkan hil'at giderleri ile yemek ücretleri,

d. Menzillere yapılan masraflar ile yol ve araba ücretleri.

V. grupta önce "*asl-ı mâl*" adı altında Uyvar hazinesinin gelir kategorileri verilmiştir. Buna göre Priznik, Küre-i Metofca, Oyluk, Feth-i İslâm, Niş ve Uyvar mukataaları, Vidin iskelesi mukataası, Prizrin, Vilçitrin, Vidin ve Uyvar cizye gelirleri eyâletin akarı arasındadır. Bu gelirlerden elde edilen toplam miktar 5.824.050 akçedir. Bu kısmın sonundaki "*El-mevâcibât*" başlığı altında ise yeniçeri, mustahfız, gönüllü, fâris, azeb, kapudân martolos, çavuş, katip ve câmi-i şerîf hizmetlileri gibi askerî personelin mevâcibine ayrılan miktar belirtilmiştir. 4.755.240 akçe tutarındaki bu miktar yaklaşık olarak elde edilen gelirin % 85'ine tekabül etmektedir. Bu durum eyâlet hazinesine tayin olunan gelirin bir anlamda askerî sınıfların yevmiyelerini ancak karşıladığını göstermektedir²³. Bunda muhakkak ki Uyvar'ın bir şerhat eyâleti oluşu ve asker miktarını her geçen yıl arttırmak zaruretinin doğuşu da büyük bir etken olmuştur.

Defterde son olarak "*muhasebe-i zehâir-i mirî*" başlığı altında elde edilen buğday ve arpa miktarı verildikten sonra askerî sınıflara tahsis edilen bir yıllık ve üç aylık miktarları ayrı ayrı kaydedilmiştir.

Bütçe metninin de takip edilmesi ile eyâlet muhasebe defterlerinin, Osmanlı taşra teşkilâtı ile ilgili malî konuların yanısıra idarî, askerî, sosyal ve kültürel hayatını incelerken de yardımcı olacağı açıkça görülecektir. Ayrıca bu nevi eyâlet bütçelerinin neşri, dönemin Osmanlı merkez maliye teşkilâtı ile iktisadî hayatını araştıranlara büyük ölçüde kolaylık sağlayacaktır.

23

Nitekim Kıbrıs'ta kale muhafızlarına ödenen meblağın yaklaşık olarak adanın gelirine denk geldiği görülmektedir. Bk. H. Sahillioğlu, "Kıbrıs'ın İlk Yılı Bütçesi", s. 16.

BÜTÇENİN METİN TRANSKRİPSİYONU

RUZNAMÇE-İ OSMAN EFENDİ DEFTERDAR-I HAZİNE-İ
UYVAR,

EL-VAKİ' DER SENE 1078

I. Uyvar defterdârı Osman Efendi Uyvar kal'asında kal'a-i mezbûre valisi olan vezir-i mükerrer Mehmed Paşa hazretlerinin fermân-ı mucibince 1078 Ramazan'ının selhinden 1079 Şevvâl'ine gelince bir senede kal'a-i mezbûre mesârıfı için harc eylediği defterin müfredâtıdır²⁴ (s. 2, 8, 28).

1. Bahâ-i hil'at, berây-ı Şeyhî Mehmed Efendi defterdâr-ı Budin [der vakt-i azl an Uyvar], 1078 4.000
2. Bahâ-i revgan-ı zeyt, berây-ı kanâdil-i cevâmi-i şerife fi 20 N. ilâ selh sene 78, revgan kıyye 28.5 fi 8 2.280
3. Bahâ-i mismâr [ve kömür] ve ücret-i neccârân, berây-ı tamir-i cizr-i Estergen, fi 6 L sene 1078 [neccar 1 ücret 30; kömür-i çağ 10, kıymet 150; mismâr-ı mertek 150, fi 1, kıymet 150] 230
4. Ücret-i araba ve harcırah-ı Hüseyin Çavuş, berây-ı umûr-ı [zahire-i] mirî, be-Estergon firistade, fi 15 L. s. 1078 800
5. Ücret-i arabahâ-i berây-ı odahâ-i yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli ki an kal'a-i Uyvar, be-cânib-i Edirne, ba-fermân-ı âli ref'-şûd, fi 14 Za s. 1078 [araba 9, fi 450] 4.050
6. Ücret-i araba ve harcırah-ı Mehmed, ser-bölük-i gönüllüyân, berây-ı şair-i mirî be Estergon firistade, fi selh-i L. s. 1078

24

Söz konusu masrafın girişi ikinci kategorinin başında: “*Temessükâtı taleb olunup hesabı icmal ve telhis oluna*” denildikten sonra “*İcmâl i defter-i mesârıf-ı mühimmât-ı miri der kal' a i Uyvar, bahâ-i şem' ve hasır-ı cevâmi-i şerife ve şem'-i pasbanân-ı kal'a-i mezbure ve kal'a-i Şuran ve bahâ-i timur ve ücret-i ahengirân ve ta'mirât-ı ba'zi cizrhâ der etrâf-ı kal'a-i Uyvar ve Şuran ve ücret-i menzilhâ-i ba'zı ulak ve çavuşân ki bid-defe'ât umûr-ı mühimm-i mirî amed ve reft ve bahâ-i urgan alât-ı kebîr berây-ı ebvâb-ı kal'a-i mezbure ve bahâ-i ba'zı kâraste ki bid-defe'ât an cânib-i mirî iştirâ ve masraf-şud, bâ-fermân-ı şerif vezir-i mükerrer hazreti Mehmed Paşa muhâfız-ı Uyvar, vacib an-evveli Mart el-vaki' fi selhi Ramazanü'l-Mübarek sene 1078 ilâ gaye-i Şubat fi 8 L. s. 1079, der zamân-ı Osman Efendi defterdâr-ı hazine-i mezbure*” şeklindedir (s. 8).

- 500
7. Bahâ-i ahen (*timur*), berây-ı bâb-ı kemer ve gayrîhi²⁵ [*an yed-i Ahmed*], el vak'î fi selh-i Z. s. 1078, ahen kıyye 18, fî 12
- 216
8. Masarîf-ı [*ve üstâdiye-i*] saat-i kal'a-i Uyvar, fî selh-i Z. s. 1078
- 1.731
9. Tathîr-i cami-i şerif-i hücerât, fî 20 Z. s. 1078, [*neferen*] : 4, fî 20] [*Menzilhâ fî sene: 78*] 80
10. Berây-ı menzil-i Dilaver Ağâ [*ki umûr-ı sipahiyân-ı muhafazacıyân bâ-fermân-ı Mehmed Paşa vezir amed*], fî 22 Z. s.1078, araba: 1 450
11. Berây-ı menzil-i katırcıbaşı-ı vezir-i mükerrem Mehmed Paşa be-cânib-i Edirne firistade, fî 5 Z. s. 1078, araba: 1 380
12. Berây-ı menzil-i Solak İvas Ağâ [*ki umûr-ı mühimme*] be-cânib-i Asitâne, firistâde, fî sene 1078, araba: 1 400
13. Berây-ı menzil-i çavuş-ı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli [*ki, umûr-ı ref-i odahâ-i mezkûrîn amed*], fî 16 Za. s. 1078, araba: 1 440
14. Berây-ı menzil-i çavuş-ı divân-ı Budin ki be-umûr-ı tuğla-i mirî amed, fî 22 Z. s. 1078, araba:1 380
15. Berây-ı menzil-i çavuş-ı Budin [*ki umûr-ı cerahorân-ı Liva-i İstolni Belgrad amed*], fî 27 Z. s. 1078, araba: 1 350
16. Berây-ı menzil-i Mahmud Çavuş-ı Budin be-umûr-ı sipahiyân-ı Baçka amed, fî selh-i L. s. 1078 [*araba: 1*] 380
17. Berây-ı menzil-i Hüseyin Çavuş-ı Budin ki be-umûr-ı kiremitciyân-ı mirî amed ve refî, fî 28 Z. s. 1078, araba: 1
- 350
18. Berây-ı menzil-i ağayân-ı vezir-i mükerrem Mehmed Paşa ki be-umûr-ı mühim be-cânib-i Asitane firistâde, fî 18 L. s. 1078, araba: 2, fî 425 [*Minhâ, masârîfât fî sene 1079*] 850
19. Berây-ı meremmât-ı çekme-i cısr-i bâb-ı Estergon, fî 20 s. 1079 [*neccâr 8, fî 30 ücret 240; süütân-ı çam 2, kıymet 240; tîmur kıyye 10.5, kıymet 179*] 659

²⁵ II. kategoride “ve gayrîhi” yerine “ve ba’zı mismar” yazılıdır. (s.8)

20. Berây-ı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli, fî 20 R. s. 1079, mismâr-ı kebîr
50, fî 2 100
21. Bahâ-ı sûtûn, berây-ı iskele-i Seka (?) der nehr-i Nitre, fî 22 M.
s. 1079 [*sûtûn-ı kebîr-i çam 1*] 140
22. Bahâ-ı hasır ve kilid, berây-ı câmi-i şerif-i Meydan, fî 20 S. s.
1079, hasır: 26 fî 25; kilid: 1, 60 710
23. Bahâ-ı kefen [-i *garib Müslim*] berây-ı neferât-ı Gradeşka, fî 7
R. s. 1079 404
24. Bahâ-ı mismâr ve ücret-i neccâriye berây-ı meremmât-ı cısr-i
kebîr [*der nehr-i Nitre*] fî 6 Ra. s. 1079 80
25. Bahâ-ı timur, berây-ı koğa-i pınar, fî 7 R. s. 1079 40
26. Berây-ı meremmât-ı [*koğa-i pınar der kurb-ı*] bâb-ı kemer [*dil ve
çenberler*], fî 7 R. s. 1079 65
27. Bahâ-ı hasır, berây-ı câmi-i şerif-i Meydan [*bid-defa'ât*] fî 22 R.
s. 1079 [*hasır: 21, fî 30*] 630
28. Berây-ı ta'mirât-ı bâb-ı varoş [*bahâ-ı mismâr-ı harbe*], fî 23 r. s.
1079 [*timur kıyye 3*] 35
29. Berây-ı ta'mir-i cısr der-hâric-i bâb-ı Estergon ve müceddeden
maa cısrhâ-i nehr-i Jitve der-hâric-i kal'a-i mezbûre maa çekme-i
bâb-ı Estergon [*müceddeden tamir şude-end be-mübâşeret-i
Muharrem Çavuş*], Fî 29 Ra. s. 1079
[*neccâr neferen: 270, eyyâm 338, fî 30*] 9:430
30. Berây-ı ücret-i ahengirân der-cısrhâ-i mezbûre, fî 20 R. s. 1079,
be-mübâşeret-i Muharrem Çavuş 2.148
31. Bahâ-ı ahen (timur) berây-ı cısrhâ-i mezbûre ve inhâ-i varoş ve
mühimmât-ı saire gayr-ı ez ahen-i cebehâne [*bid-defa'ât*] iştirâ-
şûde, fî 20 S. s. 1079 [*timur kıyye: 389, fî 10*] 3.890
32. Bahâ-ı ahen berây-ı mühimmât-ı babbâ-i varoş [*def'aten*] an
yed-i Yusuf ser-bölük-i mustahfızân, fî 14 Ca. s. 1079 [*timur
kıyye: 54.5, fî 10*] 545
33. Bahâ-ı kefen [-i *garib Mustahfız İbrahim Artova*], fî 23 R, s.
1079 240
34. Bahâ-ı hasır, berây-ı câmi-i şerif-i hücerât ve câmi-i şerif-i Meydan
ve mescid-i kal'a-i Şuran, fî selh-i C. s. 1079, hasır bab: 83, fî 30
2.490

35. Berây-ı ta'mirât-ı kışlâ-i cebeciyân-ı dergâh-ı âli [*mustahfızın-ı Uyvar*], fî 26 Ca. s. 1079 [*neccâr: 18, fî 30; sûtûn-ı çam: 2 kıymet 240; mismâr-ı baskı, kıymet 200; berây-ı ücret-i çukadarân, nefer: 5, eyyam: 27, fî 20; bahâ-i çubuk, araba: 5, fî 40*] 1.720
36. Berây-ı ta'mir-i etraf-ı bâb-ı câmi-i şerif-i Meydan, fî 7 Ş. 1079 [*elvâh-ı sûtun 350; sûtûn-ı çam: 5, kıymet 600; berây-ı bahâ-i baskı 40*] 945
37. Bahâ-i çam, berây-ı cisir-i bâb-ı Beç, fî selh-i C. s. 1079 [*sûtûn-ı çam: 1*] 120
38. Bahâ-i kerestehâ-i mütenevvia ve mismâr ve ücret-i heccârân berây-ı ta'mir-i çekmehâ-i ba'zı cisir der kal'a-i Şuran ve mühimmât-ı dıvar ve gayrihi [*be-mübâşeret-i defterdâr-ı Uyvar fî keşf-i Kadı Mahmud Efendi*], fî 12 R. s. 1079
[*Neccâr neferen: 5, eyyâm 36, fî 30; timur kıyye 29, fî 10; kiriş ve tahta aded: 74 fî 7; ücret-i araba-i kireç ve kum ve odun ve zift: 350; ücret-i reaya der tathir-i top-ı kal'a-i mezbure: 220; bahşış-i ba'zı neccârân ve ahengirân: 120; def'aten neccâr: 5 fî 30; ücret-i araba: 210; bahâ-i kâraste araba: 3, fî 50; bahşış-i ahengirân ve çukadarân: 160*] 3.251
39. Bahâ-i revgan-ı şem'-i kebîr [*der mukavva ve üstâdiye-i şem'-i mezbur*] maa meremmât-ı sandık-ı kanâdil ve bahâ-i kanâdil-i cevâmî-i şerîfe-i hassa, der Ramazan-ı şerif, fî 4 S. s. 1079
[*Mukavva-i şem' adet: 4, fî 100 = 400; revgan-ı şem' kıyye: 39, fî 35 = 1365; berây-ı meremmât-ı sandık-ı kanâdil, kıymet: 40, Üstadiye: 180; bahâ-i kanâdil adet: 50 fî 15 = 750; berây-ı bahâ-i penbe ve şomandıra ve şem'i asel kıymet: 370*] 3.065
40. Bahâ-i elvâh çam ve mismâr ve tuğla ve sûtûn-ı çam ve ücret-i neccârân, berây-ı ta'mirât-ı câmi-i şerif-i hücerat [*itmâm-ı tayan-ı balâl ve çarçuve ve mismâr-ı pencerehâ*] ve meremmât-ı odahâ-i peksimad [*i mîrî der kurb-ı câmi'i şerîf-i mezbûre*], fî 8 S. s.1079
[*Ücret-i neccârân: neferen 5, eyyam 75, fî 30 = 2250; bahâ-i elvâh-i çam,aded: 92, fî 25 = 2300, bahâ-i tuğla ve pencerehâ-i mezbure tuğla 4, fî 30 = 910; bahâ-i mismâr-ı tahta, kıymet 344; bahâ-i mismâr, müşemma-i pencerehâ, mismâr: 1500, beher elf 150 = 225; bahâ-i sûtûn-ı çam, aded: 3, fî 120 = 360; bahâ-i reşen mühr-i Süleymân-ı kanâdil, reşen: 1 kıymet: 35*] 6.414
41. Berây-ı meremmât-ı odahâ der anbâr-ı mîrî [*bid-defa'ât*] fî 19 Ca. s. 1079

- [*Neccâr: 4, eyyâm, kıymet: 300; sûtûn-ı çam: 3, kıymet: 300; bahâ-i sûtûn-ı büleñd, mîrîdir*] 1.500
42. Bahâ-i urgân-ı alât-ı kebîr, berây-ı mühimmât-ı babhâ-i kal'a-i Uyvar ki an cânib-i Vidin iştirâşûd [*be-dest-i Muharrem Ağa cizyedâr, bâ-hüccet-i şer' iye, Mevlana Kadı-i Vidin*]
fî selh-i R. s. 1079
Alât-ı kebîr, bâb: 4 14.000
43. Berây-ı mühimmât ta'mirât-ı babhâ-i varoş-ı kal'a-i mez-bûr, fî selh-i R. s. 1079
[*Elvâh-ı şendere, adet: 1900, kıymet: 1270; bahâ-i mismâr-ı şendere adet: 5000, beher elf: 140, kıymet: 700; bahâ-i sûtûn-ı çam, adet: 5, fî: 100, kıymet 500*] 2.470
44. Bahâ-i hasır, berây-ı cevâmi şerîfe [*bid-defa'ât istirâşûde*] an'yed-i yeniçeriyân-ı Budin, fî gurre-i Ca. s. 1079, hasır bâb: 37, fî 25 685
45. Ücret-i ahengirân [*an karye-i Nazırköy*] berây-ı sahten-i ahenglenger [*maa ahenger İbrahim baş-topcu*], fî selh-i Ca. s. 1079 744
46. Bahâ-i şem'-i pasbanân-ı kal'a-i Uyvar ve Şuran ve cevâmi-i şerîfe-i hassa [*be-mûceb-i ruznamçe*] maa neferât-ı Gradeşka, fî gurre-i L. s. 1078 ila gaye-i N. s. 1079
fî yevm: 92, fî şehri: 2760, fî sene-i kamile 33.120
47. Bahâ-i revgan-ı zeyt, berây-ı kanâdil-i cevâmi-i şerîfe, fî 5 Ş. s. 1079, revgan: kıyye: 100; fî 80 [*Ramazân-ı şerîfin gâyetine değîn masraf olunmuştur.*] 8.000
48. Berây-ı ta'mir-i baruthâne-i mîrî [*der semt-i pınar-ı Nemçe, bâ-keşf-i Mevlana Mahmud Efendi, Kadı-i Uyvar*], fî 28 N. s. 1079 [*neccâr: 8, fî 30 = 240; sûtûn-ı çam: 3, fî 120 = 360; elvâh-ı çam: 100, fî 25 = 2500; minha masraf şûde tahta: 31, üstadiye: 65, der-anbar*] 3.100
49. Berây-ı meremmât-ı saray-ı Paşa, fî sene 1079 [*elvâh-ı şendere: adet: 1200 kıymet: 700; sûtûn-ı çam: 2, kıymet: 700*] 900
50. Bahâ-i ahen, berây-ı [*an-yed-i ahali-i Gradeşka*] fî selh-i Ca. s.1079, ahen kıyye: 20, fî 10 200

51. Ücret-i neccâr ve bahâ-i mismâr, beray-ı meremmât-ı cısr [-i *sagir*] der hâric-i bâb-ı varoş, fî selh-i S. s. 1079, [*neccâr: 2 ücret: 60; mismâr: 50*] 110
52. Bahâ-i araba ve üstadiye-i iskele-i Saka (?) der nehr-i Nitre, fî sene 1079 [Menzilhâ-i fî sene-i 1079] 280
53. Berây-ı menzil-i ağa-i vezir-i mükerrerrem Mahmud Paşa ki bâ-umûr-ı sipahiyân Paçka amed, fî 4 R. s. 1079, [*araba: 1*] 400
54. Berây-ı menzil-i Şatır Hasan Ağa ki bâ-umûr-ı hazine-i ta'mirat-ı Uyvar, fî 25 R. s. 1079, araba: 1 450
55. Berây-ı menzil-i Yusuf Ağa, tâbi vezir-i mükerrerrem Mehmed Paşa ki [*umûr-ı cebe*] be-Belgrad firistâde, fî 23 R. s. 1079, araba: 1 450
56. Berây-ı menzil-i ulak-ı Tatar ki bâ-umûr-ı sipahiyân-ı Baç-ka [*emr-i şerîf amed*], fî 14 R. s. 1079, araba: 1 390
57. Berây-ı menzil-i Yusuf Çavuş yeniçeriyân [-i *dergâh-ı âli*] ki be-cânib-i Girid reft, fî 10 Ca. s. 1079, araba: 2 900
58. Berây-ı menzil-i çavuş-ı divân an cânib-i Budin [*ki umûr-ı serhad*] amed ve reft, fî 9 Ca. s. 1079, araba: 1 400
59. Berây-ı menzil-i [*ahar*] Mehmed Ağa, tabi vezir-i mükerrerrem Mehmed Paşa [*ki umûr-ı mühim*] be-cânib-i Budin firistade, fî 12 Ca. s. 1079, araba: 1 500
60. Berây-ı menzil-i Durmuş Çavuş [-i *Budin ki umûr-ı kerâste-i v varoş amed*], fî 23 M. s. 1079, araba: 1 420
61. Berây-ı menzil-i Durak Çavuş-ı Budin [*ki umûr-ı cizyedâr Vulçitrin amed*], fî 23 M. s. 1079, araba: 1 380
62. Berây-ı menzil-i Yusuf Ağa ve Mustafa ser-oda-i cebeciyân [*ki be-umûr-ı cebehâne*] be-cânib-i Belgrad firistâde, fî 20 R. s. 1079, araba: 2, fî 450 900
63. Berây-ı menzil-i Derviş Mehmed [*Dede*] be-cânib-i Budin, fî selh-i Ca. s. 1079, araba: 1 350
64. Berây-ı menzil-i Şair Osman Ağa be-cânib-i Yenişehir [*Umûr-ı serhad*] firistâde, fî 25 C. s. 1079, araba: 1 400
65. Berây-ı menzil-i şatırbaşı-i vezir-i mükerrerrem Mehmed Paşa [*ki umûr-ı mühr*], be-cânib-i asitâne firistâde, fî 20 Ş. s. 1079 araba: 1 380

66. Berây-ı menzil-i baş-çavuş-ı yeniçeriyân [-ı *dergâh-ı âli ki umûr-
mühim*] be-cânib-i ordu-yı hümâyun reft, fî 29 B. s. 1079,
araba: 1 450
67. Berây-ı menzil-i mi'mar-ı Uyvar, berây-ı ta'mirât be-cânib-i
Budin firistade, araba: 1 400
68. Berây-ı menzil-i Şişko Ali Ağa [*tabi vezir-i mükerrer Mehmed
Paşa ki umûr-ı serhad*], be-cânib-i Girid firistâde, fî 15 S. s.
1079, araba: 2 [fî 450] 900
69. Berây-ı menzil-i Balcı Mahmud Ağa tâbi vezir-i mükerrer
Mehmed Paşa [*ki umûr-ı mühim*], an-cânib-i Budin amed, fî
13 N. s. 1079, araba: 1 450
70. Berây-ı menzil-i Mehmed Ağa tâbi vezir-i mükerrer Mehmed
Paşa [*ki umûr-ı mühim*] be-cânib-i Budin amed, fî 7 L. s. 1079,
araba: 1 440
71. Berây-ı menzil-i kethüdâ-i çavuşân-ı Uyvar [*ki umûr-ı hazine-i
neferât*], be-cânib-i Vilçitrin firistâde, fî 4 L. s. 1079, araba: 1
450
72. Berây-ı menzil-i Şair Osman Ağa [*tâbi vezir-i mükerrer Mehmed
Paşa ki umûr-ı mühim*], be-cânib-i ordu-yı hümâyun reft, fî
sene 1079, araba: 1 380
73. Berây-ı menzil-i Ağa ki an cânib-i mirmirân-ı Kanije amed, fî
sene 1079, araba: 1 450
74. Berây-ı menzil-i çavuşân-ı divân [-ı *Uyvar ki umûr-ı hazine,
firistâde amed*], fî sene 1079, araba: 2, [fî 480] 960
75. Berây-ı menzil-i çavuş-ı Budin ki bâ-buyruldu-i muhafız-ı Budin
amed, fî sene 1079, araba: 1 450
76. Berây-ı menzil-i Şatır Hasan Ağa [*tâbi vezir-i mükerrer
Defterdar Paşa ki*], berây-ı hazine-i Uyvar amed ve reft, fî 28 N.
s. 1078, araba: 2 [fî 450] 900
77. Berây-ı menzil-i Çuhadar Haseki Ahmed Ağa [*ki umûr-ı hazine-i
yeniçeriyân*], be-cânib-i Girid firistâde, fî 25 L. s. 1078, araba: 1
380
78. Berây-ı menzil-i Şair Osman Ağa [*ki umûr-ı mühim*] be-cânib-i
Edirne, firistâde, fî 25 L. s. 1078, [araba: 1] 350
79. Berây-ı menzil-i sipahî [*güzeşte*] ki be-cânib-i ordu-yı hümâyun
firistâde, fî 25 L. s. 1078, [araba : 1] 420

80. Berây-ı ücret-i menzil-i Receb Ağa [*ki umûr-ı serhad*] be-câhib-i
Girid firistâde, fî 12 Z. s. 1078, [*araba: 1*] 400

Yekûn 134.280 akçe

[*Cem'an masârıf-ı fî sene-i kâmile 134.280*]

Cümle fermanları biriktirilüp cümlesine bir ferman verilmiştir, ber
müceb-i defter-i müfredât²⁶.

II. Yine Paşa-yı müşârün ileyh hazretlerinin fermân-ı mucibince
kal'a-i mezbûre için 1079 Şevval'inin guresinden sene-i mezbûre
Zilhicce'sine gelince üç ayda olan masârıfatıdır²⁷.

1. Bahâ-i hil'at beray-ı Osman Efendi, defterdâr, der hîn-i itmâm
mevâcib-i neferât, fî 15 L. s. 1079, [*hil'at 1*] 4.500
2. Berây-ı meremmât-ı kariz der kurb-ı Saray-ı Nemçe be-
mübâşeret-i Hüseyin Çavuş, fî 15 Za. s. 1079 1.530
[Çukadaran neferen 53, fî 20 = 1080; neccâr, neferen 6, fî 25 =
150; ücret-i araba-i tuğla, araba: 33 kıymet: 300]
3. Bahâ-i revgan-ı zeyt beray-ı cebehâne-i amire fî s. 1079 Revgan
kıyye: 45, fî 80 3.600
4. Berây-ı tathir-i [*maslak-ı*] karîz ve meremmât der kurb-ı Câmi-i
şerîf-i Meydan, fî s. 1079 600
5. Berây-ı tathir-i câmi-i şerîf-i Meydan, be-mübâşeret-i Mehmed
Halife, fî 28 Z. s. 1079
[Çukadar, neferen: 6, fî 20] 120
6. Bahâ-i ahen [*dere-i kebîr der-çekme-i*], beây-ı cıs-ı Estergon, fî
14 Z. s. 1079.

²⁶ Aynı masrafların kaydedildiği II. kategori sonunda ise "Ruznâme-i Efendi Uyvar defterdârı Osman Efendi'ye 78 Ramazan'ın 20. gününden 79 Şevval'inin ahirine ve onca umûr-ı mühimme için menâzil ve şem'-pasbanân ve şair masarîf-ı kal'âya müteallik mukaddema verilen fermanları işbu defterde mestur masârıfa tatbik olunup mecmu' masârîf yüz otuz dört bin iki yüz seksen akçe itmeğin mucibince mahalline kayd eylesin diyu buyuruldu, fî 28 L. s. 1079" yazılıdır (s. 29).

²⁷ İkinci kategoride ise aynı konu başlığı "İcmâl-i defter-i masârıf-ı kal'a-i Uyvar, vâcib an-gurre-i Şevval s. 1079 ilâ gâye-i Zilhicce sene minhü Meremmât-ı ba'zı karizhâ-i der kurb-ı Saray-ı Nemçe ve maslak-ı meydân ve bahâ-i revgan-ı zeyt, cebehâne-i amire ve ta'mir ve meremmât-ı kule-i saat ve ba'zı cıs-ı hâ maâ bahâ-i elvâh-ı çam ve bahâ-i şem'-i pasbanân ve mühimmât-ı saire-i mîrî der kal'a-i mezbûre ki bid-defe'ât masraf şude, der zamân-ı Osman Efendi deterdâr-ı hazine-i mezbûre ve bâ-fermân-ı şerîf vezîr-i mükerrrem Sührab Mehmed Paşa muhafız-ı Uyvar fî selâse eşhur 33.537 akçe" şeklindedir (s. 12).

- Ahen, kıyye: 3, fî 12 36
7. Bahâ-i mismâr-ı şendere beray-ı mühimmât-ı mîrî [*iştiraşûd an yed-i Ali Paşa*], fî selh-i Za. s. 1079, Mismâr-ı şendere: 8000
[*beher elf 140*] 1.120
8. Berây-ı meremmât-ı [*tulumba -i*] musluk-ı kebîr-ı mîrî [*neccâriye ve bahâ-i timur*], fî 22 Z. s. 1079 85
9. Behâ-i kefen-i garîb an neferât-ı Gradeşka, fî 16 Za. s. 1079.
10. Berây-ı ta'mir-i kule-i saat [*tavan-ı balâ ve etrâf-ı çarhhâ ve alât-ı ba'zı timur ve tathir-i çarhhâ-i mezbûre*] fî selh-i L. s. 1079 [*Neccâr: 4, eyyam: 5, fî 30 = 450; elvâh-ı çam: 6 fî 25 = 150; mismâr-ı tahta 400, kıymet: 96; revgan-ı zeyt kıyye: 1 kıymet 75; timur kıyye: 3, kıymet: 20; üstadiye-i timur: 250; odun araba: 1, kıymet 45*] 1.086
11. Bahâ-i şem' pasbanân-ı zindaniyân [*bedel-i müstahfız Hüseyin bid-defe'ât*], fî sene 1079 200
12. Berây-ı Ta'mir-i bâb-ı varoş der cîsr-i asiyâb müceddeden ve meremmât-ı ba'zı cîsrhâ der etrâf-ı Uyvar [*ve meremmât-ı ba'zı odahâ der ebnâ-ı kebîr ve mahzenhâ-i erzen-i mîrî ki bid-defe'ât lazım ve mühim ameden keraste ve mismâr-ı mîrî*], vâcib an-gurre-i L. s. 1079 ilâ gaye-i Z. s. Minhü, [*neccâr neferen (?)*, eyyam 138 fî 30] 4.540
13. Bahâ-i şem'-i pasbanân-ı kal'a-i Uyvar ve Şuran ve cevâmi-i şerîfe-i hassa [*ber mucceb-i ruznamçe maa neferât-ı Gradeşka*], vacib an-gurre-i L. s. 1079 ilâ gâye-i Z. sene minhu [*fî yevm: 92, beher şehr fî: 2720, fî selâse eşhûr: 8280*] 8.280
14. Berây-ı menzil-i Mehmed Çavuş ki [*umûr-ı hazine-i neferât-ı Uyvar, firistâde, bâ-isti' câl*], fî 7 Z. s. 1079, araba: 1 450
15. Berây-ı menzil-i Çavuş-ı Budin [*ki umûr-ı mühimm-i mîrî amede ba-buyruldu-i vezir-i mükerrerrem Mahmud Paşa*], fî 20 Z. s. 1079, araba: 1 450
16. Berây-ı menzil-i [*Dal*] Ahmed Ağa, tabi-i vezir, i mükerrerrem [*Mahmud Paşa*] maa menzil-i Mehmed merdüm-i serbevabân-ı kaymakam Paşa, fî 2 Z. s. 1079, araba: 3 [*fî 450*] 1.350
17. Berây-ı menzil-i Abdullah Ağa, tabi vezir-i mükerrerrem kaymakam paşa [*ki umûr-ı yoklama-i sipahiyân amed maa çavuş-ı Budin ki umûr-ı neccârân-ı mîrî*], fî 20 Z. s. 1079 [*araba: 2 fî 480*] 960

18. Berây-ı menzil-i Mehmed ağa Pehlivan [-ı *şehri yârî*], fî 25 Z.
s.1079, araba: 1 480
19. Berây-ı menzil-i çavuşân-ı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli [*ki umûr-ı
hazine-i mezkurîn be-cânib-i asitane reft*], fî 25 Z. s. 1079,
araba: 2 [fî 450] 900
20. Berây-ı menzilhâ-i Mustafa Ağa ser-bevvâbân ki an câ-nib-i
rikâb-ı hümâyun ba-umûr-ı keşf-i kal'a amed, ba emr-i şerîf,
[araba: 6, fî 480] 2.880

Yekûn 33.537

[*Ruznâme-i efendi cânib-i mîrîden işbu üç ayda masraf olunan şem'-i pasbanân ve ba'zı mühimmat ve menâzil için mukaddema verilen fermanları tatbik olunup şukka olunmağla mecmu' otuz üç bin beş yüz otuz yedi akçe masraf olmağla mucibince mahalline kayd ve işaret eylesin deyü buyuruldu. fî selh-i Z. s. 1079*]

III. Yine paşa-yı müşarünileyh hazretlerinin zamanında müceddeden bina olunan kal'a-i mezbûre dıvarına defterdâr-ı mumâileyhin ruznâmçesi mucibince olan masârifâtı²⁸ . (s. 3, 10, 27)

1. Be-cihet-i berây-i ta'mirât-ı iskele-i dıvar-ı kal'a-i mezbûre bahâ-i keraste ve fuçı ve gırbâl-ı timur ve koğa ve resen-i ihlamur ve urgan ve mühimmât-ı saire ki bid-defa'ât masraf şude fermûde
3.257
 - a. Berây-ı bahâ-i çam koğa, berây-ı odun isane-i kireç; koğa: 24; fî 20, 480 akçe
 - b. Berây-ı bahâ-i odun, berây-ı tezkarehâ-î kum ve kireç; odun araba: 9, fî 40, 360 akçe
 - c. Berây-ı bahâ-i çubuk, berây-ı tezkâre-i mezkûre; çubuk araba: 9, fî 25 = 225 akçe
 - d. Berây-ı bahâ-i timur gırbâl, berây-ı mühimmât-ı kum; gırbâl: 4, fî 72 = 288 akçe

28

II. Kategoride aynı konu başlığı "*İcmal-i defter-i masârif-ı ta'mirât-ı dıvar-ı kal'a-i müceddeden bâ-fermân-ı âli der zaman-ı vezir-i mükerrerem Mehmed Paşa muhafızı Uyvar an akçe-i bedel-i nüzü'l Liva-i Budin maa bedel-i sürsat liva-i Köstendil havale şude-fermûde, ber-mûceb-i ruznamçe-i hazine-i mezkûre el-vâki' an gurre-i Muharrem sene 1079 ilâ 20 Receb sene minhü maa ta'mirât-ı bend-i kebir-i sandık kal'a-i mezbûre ve ba'zı cisrhâ bid-defa'ât masraf şude*" şeklindedir (s. 10). Bu kısım açıklamalarıyla birlikte II. Kategoride daha geniş olduğundan oradaki bilgiler esas alınarak kaydedilmiştir.

- e. Berây-ı bahâ-i fuçı, berây-ı odun isane-i kireç, kireç 7, fî 100 = 700 akçe
- f. Berây-ı bahâ huld-ı koğa, berây-ı keşiden-i isane-i kireç; huld-i koğa: 2, fî 50 = 100 akçe
- g. Berây-ı bahâ-i reşen-i ıhlamur berây-ı ıhlamur berây-ı dolab-ı ab; aded: 138, li 8 = 1104 akçe
2. Be cihet-i berây-ı bahâ-i keraste, berây-ı ta'mirât-ı menzilhânehâ-cedîd der kal'a-i varoş-ı mezburîn maa mühimmât-ı iskele-i divar-ı kal'a-i mezkûre ve mühimmât-ı bend-i kebîr ki biddefe'ât masraf-şûde. 38.037
- a. Berây-ı elvâh-ı şendere ve çam berây-ı menzilhanehâ-i cedîd der kal'a-i varoş; elvâh-ı şendere: 4, fî 3550 = 14.200 akçe
- b. Berây-ı bahâ-i elvâh-ı çam berây-ı karavulhânehâ-i mezkûre ve berây-ı iskele ve bend-i kebîr; elvâh-ı çam aded: 431, fî 26=11.206 akçe
- c. Berây-ı bahâ-i sûtûn-ı çam, berây-ı iskele-idivar-ı kal'a maa bend-i kebîr karavulhane- bid-defa'ât; sûtûn-ı çam, aded: 66, fî 81=5346 akçe
- d. Berây-ı bahâ-i baskı, berây-ı ökçe-i kebîr der-bal-a bâb-ı varoş maa karavulhânehâ-i mezkûre; baskı, araba: 145, fî 42=6235 akçe
- e. Berây-ı bahâ-i elvâh-ı kavak, berây-ı döşeme-i ökçe-i kebîr der bâb-ı varoş; elvâh-ı kavak aded: 150, fî 7=1050 akçe
3. Be-cihet-i berây-ı bahâ-i ahen-i çam ve ücret-i ahengirân, berây-ı mesâmîr-i mütenevvi'a ve alât-ı saire-i timur-ı piş ezâhen-i mîrî ki an-cânib i Belgrad iştirâ-şûde bûd bid-defa'ât iştira ve masraf şûde 13.159
- a. Berây-ı bahâ-i ahen-içam ki bid-defa'ât iştira-şûde; kıyye: 296, fî 9=2264 akçe
- b. Berây-ı ücret-i ahengirân berây-ı mühimmât-ı timur ve mesâmîr-i mütenevvi'a; timur kıyye: 1125, fî 7=7875 akçe
- c. Berây-ı bahâ-i mismâr-ı şendere ki an cânib-i Estergon iştira-şûde; mismâr-ı şendere 12.000, beher elf fî 140=1820 akçe
- d. Berây-ı bahâ-i kömür, berây-ı mühimmât-ı timur-ı mezkurbid-defe'ât; kömür-i çak (?) aded: 22, fî 25=800 akçe

4. Be-cihet-i berây-ı bahâ-i kendir ve üstâdiye-i sahten-i alât-ı kebîr- i
ısparçine, berây-ı makara-i şarih-i merdî umûr-ı ta'mirât-ı
kulübehâ-ı kiremitciyân der etrâf-ı kiremit-ciyan maa sayebân-ı
tuğla-i mîrî ve bahâ-i kurban berây-ı cerahoran der itmâm-ı
sandık-ı varoş ve mühimmât-ı saire ki bid-defe'ât lazım ve
mühim ameden masraf-şûde 26.232
- a. Berây-ı bahâ-i kendir, berây-ı alât-ı isparçine umûr-ı bend-i
kebir ve mühimmât-ı saire; kendir kıyye: 330, fî 22=7260 akçe;
alât aded: 15, beher alet fî 19, beher alet-i üstâdiye: 340=5100
akçe; Cem'an 12.360 akçe.
- b. Berây-ı urgan-ı sagîr ve kebîr, berây-ı iskele-i dıvar kal4a-i
mezbûre; urgan-ı sagîr: 8, fî 100=800 akçe; urgan-ı kebîr: 5, fî
146=730; Cem'an 1530 akçe.
- c. Berây-ı bahâ-i kamış kulübehâ-i kiremitciyân; kamış def'a
kıyye: 1655, fî 3.5=5792 akçe.
- d. Berây-ı ücret-i saban berây-ı kat'-ı dönüm der-bend-i kebîr;
saban: 22, fî 100=2200 akçe
- e. Berây-ı bahâ-i kurban berây-ı cerahoran der itmâm-ı sandık-ı
varoş; kav re's: 3, fî 1250=3750 akçe.
- f. Berây-ı bahâ-i kilid-i bâb-ı varoş; kilid: 2, fî 300=600 akçe.
5. Be-cihet-i neccârân der ta'mir-i dıvâr-ı kal'a-i Uyvar maa varoş-ı
kal'a-i mezbûre ve bend-i kebîr ve ücret-i kiremitciyân ve
in'amât-ı çeribaşiyân ve ba'zı mühimmatân kibid-defe'ât masraf-
şûde fermûde 339.315
- a. Berây-ı ücret-i neccârân der ta'mir-i dıvar-ı kal'a-i mezbûre fî
gurre-i M. s. 1079 ilâ 3R. s. minhü; neccâr neferen (?), eyyâm
4222, fî 35=105.550 akçe
- b. Berây-ı ücret-i neccârân der ta'mir-i bend-i kebîr-i hendek, fî
15 M. s.1079 ilâ 18 Ra. s. minhü; neccâr neferen (?), eyyâm
975, fî 25=24.375 akçe
- c. Berây-ı ücret-i neccârân der ta'mirât-ı varoş-ı kal'a-imezbûre,
fî 20 Ra. s. 1079 ilâ 20 B. sene-i minhu; neccâr neferen (?)
eyyam: 1250, fî 25=31.250 akçe
- d. Berây-ı ücret-i mimar, ta'mirât-ı mezkûre, an gurre-i M. s.
1079 ilâ 20 B. sene-i minhu; mimar: 1, eyyâm 156, fî 35=5460
akçe

e. Berây-ı ücret-i kiremitciyân ki an-cânib-i liva-i Semendire ba-fermân-ı âli amed-şûde; tuğla: 458.100, bölük: 4, neferen 31, beher elf: 300=137.430 akçe

f. Berây-ı ücret-i kiremitciyân tabh-gerde tuğla-i hâm ki an sene-i maziye-mânda bûd maa ücret-i ba'zı mühimmenân der ta'mirât; tuğla: 52.300, fî 50=26.150 akçe

g. Berây-ı ücret-i çeribaşiyân-ı cerahoran an eyâlet-i Budin der itmâm-ı ta'mirât; neferen: 7, fî 800=5600 akçe

h. Berây-ı in'amât-ı çeribaşiyân ki an cânib-i eyâlet-i Eğri amed, yed-i der itmâm-ı ta'mirât; neferen: 5, fî 700=3500 akçe

Yekün 419.995

Ber-mûceb-i ruznâmçe-i müşarün ileyh defter-i müfredât-ı el-mezbûr²⁹.

IV. Yine paşa-yı müşarün ileyhin zâmanında 1080 Muharrem' guresinden sene-i mezbûre Rebiü'l-evveli gâyetine değin üç ayda defterdâr-ı mûma ileyhin ruznâmçesi mucibince olan masârifâtıdır³⁰. (sh. 3, 14)

[Bahâ-i hil'athâ-i der-vakt-i ameden Mirmirân-ı müşarün ileyh der kal'a-i Uyvar ber-muceb-i kaide-i kadîme ve an-mukteza-i ruznâmçehâ-i sinîn-i sabika]

1. Bahâ-i hil'at, berây-ı Haseki Ahmed Ağa, yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli, fî 9 S. s. 1080	6.000
2. Bahâ-i hil'at, berây-ı defterdâr-ı Uyvar	5.000
3. Bahâ-i hil'at, berây-ı Mustafa Ağa, cebeciyân-ı dergâh-ı âli	5.000
4. Bahâ-i hil'at, berây-ı İsmail Ağa, bölük: 31	4.000
5. Bahâ-i hil'at, berây-ı muhzır [Mehmed] Ağa, bölük:39	4.000
6. Bahâ-i hil'at, berây-ı Abdi Ağa deveci, bölük: 29	4.000
7. Bahâ-i hil'at, berây-ı Ebubekir Ağa, bölük: 18	4.000
8. Bahâ-i hil'at, berây-ı Ahmd Ağa, bölük: 85	4.000
9. Bahâ-i hil'at, berây-ı Mehmed Ağa, bölük: 44	4.000

²⁹ II. kategori sonunda "suret-i ruznâmçe-i hazine-i amire-i Uyvar'dır ki temessük için aynı ile mahallinden nakl olundu" şeklinde yazılmıştır (s. 27).

³⁰ II. kategoride bu hesabın başı "Defter-i masârif-ı mühimmâtı mîrî der kal'a-i Uyvar der zaman-ı Osman Efendi defterdâr-ı hazine-i mezbûre ve der-vakt-i ameden hâzret-i Küçük Mehmed Paşa mirmirân-ı Uyvar vacib an gurre-i Muharrem sene 1080 ilâ gaye Ra. sene minhü, fî'l-asl, fî selâse eşhûr, yekün= 108.163" şeklindedir.

10. Bahâ-i hil'at, berây-ı ser-topcuyân	4.000
11. Bahâ-i hil'at, berây-ı çorbacıyân-ı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli, hil'at: 3, kıymet: 3500	10.500
12. Bahâ-i hil'at, berây-ı Mustafa Ağa dizdâr	3.500
13. Bahâ-i hil'at, berây-ı Ahmed Ağa, yeniçeriyân-ı yerlüyân	3.500
14. Bahâ-i hil'at, berây-ı kethüdâ-i çavuşân	3.500
15. Bahâ-i hil'at, berây-ı mühimmât-ı Paşa	3.500
16. Bahâ-i elvâh ve mismâr, berây-ı ta'mirât-ı cebehâne-i âmire, fî 8 M. s. 1080 <i>[neccâr neferen: 4, eyyâm: 47, fî 30=1410 akçe; elvâh-ı şendere: 4200, kıymet: 4300; mismâr-ı şendere: 6500, beher elf 140, kıymet: 9100; çam tahta: 6, fî 25, 150 akçe; bahâ-i baskı araba, kıymet 450; ücret-i ırgad, neferen: 4, fî 20=80]</i>	7.300
17. Berây-ı ta'mirât-ı saray-ı paşa, fî 13 S. s. 1080 <i>[elvâh-ı çam: 100 fî 25=2500 akçe; sütün-ı çam: 4, fî 130=520 akçe]</i>	3.020
18. Bahâ-i hasır ve bahâ-i kilid <i>[ve zırh be-dest-i Urfalı Hüseyin Çavuş]</i> , berây-ı saray-ı paşa, fî 13 S. s. 1080 <i>[hasır: 32, fî 30=960 akçe; bahâ-i zırh ve kilid: 83]</i>	1.043
19. Berây-ı masârif-ı ta'âmiye der hîn-i ameden hazret-i Küçük Mehmed Paşa ki be-kal'a-i Uyvar amed <i>[ber muceb-i mu'tad-ı kadîme]</i> , fî 13 S. s. 1080	20.000
20. Bahâ-i hasır, berây-ı câmi şerîfi Meydân, fî 13 S. s. 1080	450
21. Bahâ-i kilid, berây-ı hücre-i cebehâne, fî 13 S. s. 1080, <i>[kilid, 2, fî 50]</i>	100
22. Bahâ-i şem'-i pasbanân-ı Uyvar ve Şuran ve cevâmi-i şerîfe, an gurre-i M. s. 1080 ilâ gâye-i Ra. s. minhu <i>[fî beher mâh: 2600, fî selâse eşhur: 7800]</i>	7.800
23. Ücret-i ırgadân ve araba, berây-ı tathir-i saray-ı paşa, fî 13 S. s. 1080 <i>[ırgad: 15, fî 20=300 akçe; araba: 15 fî 10=150 akçe]</i>	450
Yekün	108.663

Ber muceb-irûznâmçe-i müşarûn ileyh ve defter-i müfredât

V. İcmâl i muhasebe-i varidât ve ihracât ve mevâcib-i yeniçeriyân ve cebeciyân ve mürtezîkagân ve çavuşân ve mustahfızân ve gönüllüyân ve farisân ve azebân ve gayrihi der kal'a-i Uyvar ve Şuran vacib an-evvel-i Mart el-vâkî' fî selh-i N. 1078 ilâ gaye-i Ra. s. 1080 fî sene-i kamile ve 6 eş-şehr der zamân-ı Osman Efendi defterdâr-ı kal4a-i mezbur. (s.32)

Fî'l-asl Makbûz-ı ber-müceb-i der kenâr cizye ve mukâtaa-i evvel

Yekün 5.428.980

1. 'An-mâl-ı mukâtaa-i Piriznik ve Kûre-i Metofça ve tevabi'hâ berây-ı ocaklık neferât-ı kal'a-i mezbur el-vâkî fî 25 C. s. 1078 ilâ 5 C. s.1079, fî sene 350.000
2. 'An-Mâl-ı mukâtaa-i iskele-i Vidin ve tevâbi'ha berây-ı ocaklık neferât-ı kal'a mezbur el-vaki fî selh Ş. s. 1078 ilâ gaye-i Ş. s. 1079, fî sene 850.000
3. 'An-mâl-ı mukâtaa-i Oyluk an evvel-i Mart el-vaki fî selh-i N. s. 1078 ilâ gâye-i Şubat s. 1079 berây-ı ocaklık, fî sene 400.000
4. 'An-mâl-ı mukâtaa-i hashâ-i Niş an evvel-i Mart s. 1078 ilâ gaye-i Şubat s. 1079, fî sene 405.000
5. 'An-mâl-ı cizye-i gebrân vilâyet-i tetimme-i Vidin an gurre-i N. s. 1078 ilâ gâye-i Şabân s. 1079, hane-1619 fî sene 712.360
6. 'An-mâl-ı cizye-i gebrân vilâyet-i Prizrin maâ mâl-ı avârız-ı kazâ-i mezbûre an gurre-i N. s. 1078 ilâ gâye-i Ş. s. 79, fî sene 646.480
 - a. 'An-mâl-ı avârız-ı Prizrin sene 1078 ve s. 1079, Yekün= 127.480
 - b. 'An-mâl-ı cizye-i Prizrin an vâcib-i s. 1078 hane: 1500, Yekün= 519.000
7. 'An-mâl-ı cizye-i gebrân vilâyet-i Vılçitrin ve titimme-i Vılçitrin ve mâl-ı havale-i Üsküb an gurre-i N. s. 1078 ilâ gaye-i Şabân s. 1079, fî sene 1.155.450
 - a. 'An-mâl-ı cizye-i Vılçitrin maa tetimme-i mezbur, Yekün = 755.450
 - b. Mâl-ı havale-i Üsküb, Yekün= 400.000
8. 'An-mâl-ı bedel-i nüzül livâ-yı Budin ve bedel-i sürsât livâ-yı Köstendil, berây-ı masârif ve ta'mirât-ı kal'a-i Uyvar el-vâkî fî 25 R. s. 1079 500.000

- a. 'An cânib-i Budin vâcib sene 1078, Yekün=250.000
- b. 'An cânib-i Köstendil an mâl-i bedel-i sürsat vacib s. 1078,
Yekün= 250.000
9. 'An-mâl-ı mukâtaa-i nefsi-i Uyvar an gurre-i L. s. 1078 ilâ gâye-i Ra.
s. 1080 36.000
10. Bahâ-i hâne-i cebeci maktu' 2.500
11. 'An-mâl-ı havalât-ı ba'zı cizye ve mukâtaat berây-ı mevâcib-i ba'zı
kesan an neferât Uyvar ve kal'a-i Şuran vâcib s. 1079 bid- defe'ât
havale şûde bûd 335.520
- a. 'An-mâl-i mukâtaa-i Oyluk. Yekün= 296.820
- b. 'An-mâl-i mukataa-i Niş. Yekün= 31.000
- c. 'An-mâl-i cizye-i Vidin. Yekün= 7.700
12. 'An bahâ-i şair an cânib-i iştira-i Bağca, şair keyl: 1736, fî 20
34.720
- Yekün 5.451.692³¹

El Mevacibât be-cihet-i mevâcib-i yeniçeriyân ve
mustahfızân ve gönüllüyân ve farisân-ı evvel ve sâni ve zebân ve
kapudanân ve martolosân ve çavuşân ve kâtibân ve hademe-i câmi-i
şerîf der kal'a-i vâcib an gurre-i Ca. s. 10978 ilâ-gâye-i R. s. 1079 ber-
müceb-i tezkire-i kalem-i Anadolu.

Neferen: 955, fî yevm= 13.209, el-mukarrer, fî sene-i kâmile
4.755.000

VI. Muhasebe-i zehâyir-i mîrî (s. 33)

fi'l-asl-ı makbûzât

1. Hınta, keyl-i İstanbulî 23.828
- a. 'An-cânib-i livâ-i Bağca an iştira-i Ahmed Ağa, tabi defterdar
paşa. Hınta, keyl: 20.000
- b. 'An-yed-i Şeyhî Mehmed Efendi, defterdâr-ı sâbık. Hınta keyl:
3828
2. Şair, keyl-i İstanbulî 21.537

³¹ Umûmi gelir yekünü birinci kategoride 5.428.030 iken hesaplama sonucunda
5.824.050 akçe (s. 6), ikinci kategoride ise 5.428.030 olarak kaydedilmişken 5.451.692
akçe olduğu (s. 32) görülmektedir.

a. 'An-yed-i Şeyhî Mehmed Efendi, defterdâr-ı sâbık. Şair, keyl: 11.537

b. 'An-cânib-i livâ-i Baçka, an iştira-i Ahmed Ağa, tabi defterdâr paşa.Şair, keyl: 10.000

Minhâ, teslim be-vezir-i mükerrerem Sührab Mehmed Paşa ki ber-vech-i karz-ı sitâde ve kıymet an paşa-yı müşarün ileyh be-ruznâmçe-i hümâyun teslim şûde-bud, der rikâb-ı hümâyun-Yenişehir

Şair, keyl: 19.801

Teslim be-hazine-i amire, fî 4 C. s. 1080

Şair, keyl: 1736

Furuht-şûde ve ahz-ı irad araba-i süturân: 34, arabahâ-i esterân, ruus:

34

Minha, el-tevziât-ı vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080 fî sene-i kâmile ve 3 eşhûr

Hinta, keyl-i İstanbulî

23.828

	Süre	Neferen	Hinta
1. Berây-ı zehâyir-i yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli vâcib an- gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl	121	7284
	3 ay	969	1453.5
2. Berây-ı zehâyir-i cebeciyân-ı dergâh-ı âli vâcib an- gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s.1080	1 yıl	182	1092
	3 ay	182	273
3. Berây-ı zehâyir-i neferât-ı topcuyân-ı dergâh-ı âli vâcib an-gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl	60	360
		60	90
4. Berây-ı zehâyir-i neferât-ı hademe-i câmi-i şerîf-i hücerât-ı Uyvar vâcib an-gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Z. sene-i minhu	1 yıl		72
5. Berây-ı neferât-ı câmi-i şerîf-i Meydan-ı Uyvar vâcib an gurre-i M. S. 1079 ilâ gâye-i Z. sene-i minhu	1 yıl	8	66

6. Berây-ı neferât-ı kâtiban-ı divân ve sairè ve mi'mar ve mühr-i hazîne-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	7 15	108 43.5
7. Berây-ı neferât-ı çavuşân-ı divân-ı Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	16 15	120 28.5
8. Berây-ı neferât-ı yeniçeriyân-ı kal'a-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	207 415	1860 569
9. Berây-ı neferât-ı mustahfızân-ı kal'a-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	91 89	108 43.5
10. Berây-ı neferât-ı gönüllüyân-ı kal'a-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	152 125	1062 225
11. Berây-ı neferât-ı farisân-ı kal'a-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	145 138	1068 256.5
12. Berây-ı neferât-ı cebeciyân-ı kal'a-i mezbur vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	25 25	210 52.5
13. Berây-ı neferât-ı topcuyân-ı kal'a-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	20 19	174 42
14. Berây-ı azebân-ı kal'a-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	127 114	984 226
15. Berây-ı neferât-ı kapudanân-ı kal'a-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl ay	25 25	210 52.5
16. Berây-ı neferât-ı martolosân-ı kal'a-i Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	31 31	274 58.5
17. Berây-ı neferât-ı mustahfızân-ı kal'a-i Şuran vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	23 22	198 48
18. Berây-ı neferât-ı farisân-ı kal'a-i Şuran vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl 3 ay	32 28	240 54

19. Berây-ı neferât-ı farisân-ı kal'a-i Şuran vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i ra. s. 1080	1 yıl	413	3222
	3 ay	316	639
20. Berây-ı neferât-ı mustahfızân-ı varoş-ı Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080	1 yıl	10	68
	3 ay	10	25.5
21. Berây-ı neferât-ı farisân-ı varoş-ı Uyvar vâcib an gurre-i M. s. 1079 ilâ gâye-i Ra. s. 1080.	1 yıl	23	180
	3 ay	16	33

Mahallinde hıfz olunup sûreti muhasebeye verile (s. 34)

Arz-ibende-i bi-mikdâr budur ki;

Uyvar defterdârı oan Osman Efendi kullarının 1078 Şevval'inin guresinden 1080 Rebiülevvel'i gâyetine değin bir sene altı ayda 54 yük 28.980 akçe makbuzu olup meblağ-ı mezburdan 47 yük 55.240 akçesin bir senelik Uyvar kal'ası kullarının mevâcibine masraf idüp ve altı yük 96.452 akçesin dahi kal'a-i mezburede vaki olan ta'mir ve termîme masraf idüp. Meblağı mezburdan maada makbûzı olan 23.828 kile-i İstanbulî şairin 19.801 kilesi Sührab Mehmed Paşa'ya virülüp bahâsı Yenişehir'de Ruznamçe-i hümâyuna teslim olunup ve baki kalan 1.736 kile şairi furuht eyleyüp bahâsı iradına dahil olmuştur. Ol babda emr-i fermân devletli sultanım hazretlerininindir.

fi 25 R. sene: 1082 sureti mahalline verile

تاریخ ثبت در این دفتر از تاریخ اول ذی القعدة سنه ۱۲۰۰ تا آخر ذی القعدة سنه ۱۲۰۱

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values, likely representing financial records.

تاریخ ثبت در این دفتر از تاریخ اول ذی القعدة سنه ۱۲۰۲ تا آخر ذی القعدة سنه ۱۲۰۳

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

تاریخ ثبت در این دفتر از تاریخ اول ذی القعدة سنه ۱۲۰۴ تا آخر ذی القعدة سنه ۱۲۰۵

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

تاریخ ثبت در این دفتر از تاریخ اول ذی القعدة سنه ۱۲۰۰ تا آخر ذی القعدة سنه ۱۲۰۱

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

Table with multiple columns containing handwritten entries and numerical values.

روزنامه‌ی روضه‌ی اربعه در روزهای ۱۰ و ۱۱
 در روزهای ۱۰ و ۱۱ روزنامه‌ی روضه‌ی اربعه
 در روزهای ۱۰ و ۱۱ روزنامه‌ی روضه‌ی اربعه
 در روزهای ۱۰ و ۱۱ روزنامه‌ی روضه‌ی اربعه

Ruznâme Defteri, sh. 29

The image shows a page from an Ottoman Treasury Register (Hazine Defteri) with handwritten entries in Arabic script. The page is divided into several columns and rows, typical of a ledger. The entries are mostly illegible due to fading and low contrast. There are some faint markings and lines that suggest a structured layout of financial data.

